

Nr 1112

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 75, med förslag om den fortsatta regionalpolitiska stödverksamheten, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1309 i Andra kammaren)

I proposition nr 75 till årets riksdag förordas åtgärder för att uppnå en tillfredsställande balans i den regionala utvecklingen i landets olika delar. De härför disponerade medlen avses skola förstärkas och i vissa hänseenden utvidgas. Den nuvarande stödområdesindelningen föreslås skola bibehållas och utvidgas med vissa kommunblock inom Värmlands och Kopparbergs län.

Klassindelningen skärps genom inrättande av ett särskilt inre stödområde, väsentligen omfattande Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands läns inland samt Jämtlands län, nordvästra Gävleborgs län och norra Kopparbergs län, vari försöksverksamhet skall ordnas med sysselsättningsstöd till industrier som utökar arbetsstyrkan.

Detta innebär en välmotiverad eftergift för kritiken att inom stödområdet kustlandet och områden med tämligen goda förhållanden gynnats på inlandets bekostnad. I övrigt tycks det inte bli mycket av talet om en hela landet omfattande lokaliseringspolitik. Riksdagens uttalande 1969 att tillväxten i storstadsområdet bör dämpas omnämns, men en för åtgärderna mot fortsatt snedbelastning av näringslivet så nödvändig sak som införande av effektiv etableringskontroll i storstadsregioner och orter med likartade förhållanden har icke heller nu föreslagits. Det är dock uppenbart att det är tillskapandet av nya, välbetalda arbetstillfällen i storstadsregionerna som utgör en väsentlig anledning till att omnejder och andra orter utsugs på människor och företag.

Med all rätt har vid tidigare riksdagar påtalats stödområdesindelningens karaktär av generell privilegiering av vissa landsdelar. Den är ägnad att skapa orättvisor och bör ersättas med på saklig prövning grundade stödinsatser på sådana orter där de erfordras, oavsett i vilken landsända de är belägna. Detta innebär på intet sätt att sådana orter belägna i de norrländska länen eftersätts. Där förekommer ju ofta — inte minst i inlandet — objektiva förutsättningar för lokalpolitiska insatser. Lika fullt finns även i Norrland på många håll bättre ställda orter. Att en administrativ gränsdragning erbjuder svårigheter ådagaläggs klart av det i propositionen påvisade förhållandet att medan hittills 31 procent av det totala stödbeloppet gått till orter utanför stödområdet har nära hälften därav lämnats till delar

av Värmlands, Kopparbergs och Gävleborgs län som gränisar till stödområdet. Det är uppenbart att exempelvis inom delar av Västmanland och Uppland förhållandena icke är olika de genom sådana särskilda insatser hjälpta.

När i propositionen konstateras att inom Uppsala, Södermanlands, Jönköpings och Hallands län har lokaliseringsstöd aldrig utgått säger detta ingalunda att icke där behov därav skulle föreligga. Likaså utgör det inte något erkännande av att det skulle innebära någon rättvisa att just Väster-norrlands län fått största andelen medan Norrbottens och Jämtlands län fått relativt litet.

Länsstyrelsernas remissyttranden angående stödområdes indelning gör också ganska genomgående ett negativt intryck. Mot bibehållandet av ett geografiskt avgränsat stödområde uttalar sig sålunda länsstyrelserna i Stockholms, Kalmar, Gotlands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Örebro och Västmanlands län. Även länsstyrelserna i Jönköpings, Kronobergs, Malmöhus, Älvsborgs och Gävleborgs län kritiserar indelningen men synes mena att den *tills vidare* kan få bestå. Länsstyrelsen i Uppsala län har redan tidigare påtalat de särskilda olägenheter som en fast geografisk avgränsning innebär för områden inom ett visst avstånd från stödområdesgränsen. Även om ansatser till en mera nyanserad lokaliseringspolitik nu föreligger, vidhåller länsstyrelsen i princip sin kritik mot indelningen av landet i en stödområdesdel och landet i övrigt.

Av intresse är också Svenska kommunförbundets understrykande av det godtyckliga i den gjorda stödområdesindelningen. Förbundet anser starka skäl tala för en mera nyanserad bedömning av kriterier för stödinsatser, då inom stödområdet variationerna är så stora beträffande lokaliseringsbetingelserna. Förbundet understryker att även i södra Sverige finns regioner med negativ sysselsättnings- och befolkningsutveckling. Endast under en övergångstid fann också förbundet ett särskilt stödområde godtagbart men betonade att redan nu starka skäl talar för dess avskaffande.

Under hänvisande till vad ovan anförts yrkas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om förslag snarast avseende stödområdesindelningens avskaffande och införande av etableringskontroll inom storstadsregioner och andra orter med riklig tillgång på arbetstillfällen men med brist på arbetskraft och bostäder.

Stockholm den 14 april 1970

Ferdinand Nilsson (cp) Axel Georg Pettersson (cp) Ernst W. Olsson (cp)
i Kungsängen

Ivan Svanström (cp) Egon Andreasson (cp) T. V. Mattsson (cp)

Harald Pettersson (cp)

Ivar Johansson (cp)